

۱۳۸۳ ۴۳ ۲۳

اعلام و هنر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حکمرانی عهد انسان ساخت

بوم‌سازگان‌های نوین، دوره گذار و خط‌مشی محیط‌زیستی

www.ketab.ir

نگارنده

سارا کلمنت

ترجمه

دکتر ایمان اسلامی

عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس

دکتر اصغر فرج‌اللهی

سرشناسه: کلمنت، سارا Clement, Sarah

عنوان و نام پدیدآور: حکمرانی عهد انسان ساخت بوم‌سازگان‌های نوین، دوره گذار و خط‌مشی محیط‌زیستی / نگارنده سارا کلمنت؛ ترجمه ایمان اسلامی، اصغر فرج‌اللهی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه تربیت مدرس، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۳۳۴ ص.: جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۳۴-۵۷-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان اصلی: Governing the Anthropocene : novel ecosystems, transformation and environmental policy, 2020.

یادداشت:

یادداشت: واژه نامه.

موضوع: تغییرات زیست‌محیطی جهان Global environmental change

بوم‌شناسی انسانی Human ecology

طبیعت -- اثر انسان Nature -- Effect of human beings on

شنامه افزوده: اسلامی، ایمان، ۱۳۵۹ - مترجم

شنامه افزوده: فرج‌اللهی، اصغر، ۱۳۶۳ - مترجم

شنامه افزوده: دانشگاه تربیت مدرس Tarbiat Modarres University

رده بندی کنگره: GE1۴۹

رده بندی دیویی: ۳۳۳/۷

شماره کتابشناسی: ۹۰۷۸۹۷۰

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

حکمرانی عهد انسان ساخت بوم‌سازگان‌های نوین، دوره گذار و خط‌مشی محیط‌زیستی

نگارنده: سارا کلمنت

مترجمان: دکتر ایمان اسلامی، دکتر اصغر فرج‌اللهی

ویراستار ادبی و فنی: فاطمه نابع

طراح جلد: ترنج

صفحه‌آرایی: سمیه زهانی

شماره انتشار: ۳۰۱

شماره پیاپی: ۴۸۴

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱

شمارگان: ۳۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۳۴-۵۷-۸

ناشر: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس

نوبت چاپ: اول

کارشناس اجرایی: فریبا کرمانی

ناظر چاپ: مصطفی جانجانی

لیتوگرافی: ایران گرافیک

چاپ و صحافی: شمس

مرکز پخش: قاطع بزرگراهی آل‌احمد و دکتر چمران انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، صندوق پستی: ۱۴۱۱۵-۳۱۸

تلفن: ۸۲۸۸۳۰۹۶

دورنگار: ۸۲۸۸۳۰۳۲

آدرس اینترنتی فروش: pub.modares.ac.ir

بها: ۲۱۰۰۰۰۰

مسئولیت صحت مطالب کتاب برعهده مترجمان است.

فهرست مطالب

۰	پیشگفتار مترجمان
ط	پیشگفتار نویسنده
۱	دوره گذار و عهد انسان ساخت
۱	دگرگونی و عهد انسان ساخت
۶	روایت‌ها، چارچوب‌بندی و عهد انسان ساخت
۸	بحث‌های زمین‌شناسی: چارچوب‌بندی شواهد
۱۵	چارچوب‌بندی قابل تغییر عهد انسان ساخت
۲۰	حکمروایی و عهد انسان ساخت
۲۲	حکمروایی چیست و چرا باید تغییر کند؟
۲۵	بوم‌سازگان‌های نوین، حکمروایی و عهد انسان ساخت
۲۷	راهی رو به جلو؟
۲۸	منابع
۴۱	درک تغییر و دگرگونی حکمرانی
۴۱	درک تغییر و دگرگونی حکمرانی
۴۲	علوم اجتماعی، تنوع زیستی و عهد انسان ساخت
۴۴	دیدگاه حکمروایی
۴۶	ما در کجا اشتباه کرده‌ایم؟
۴۹	حکمروایی: مانع، محفظه و علاج قطعی
۵۴	درک نهادها و تغییر نهادی
۵۷	چالش تغییر نهادی

۵۹	تغییر نهادی در متن.....
۶۱	دگرگونی، سازگاری و ظرفیت.....
۶۷	ایستادگی و مقابله با چالش.....
۶۷	منابع.....
۸۳	دامنه‌های تغییر در حفاظت از تنوع زیستی.....
۸۳	دامنه‌های تغییر در حفاظت از تنوع زیستی.....
۸۵	دامنه‌های تغییر.....
۸۵	دامنه اول: چگونه درباره (داستان‌های) حفاظت صحبت می‌کنیم.....
۸۷	دامنه دوم: چگونه درباره حفاظت فکر می‌کنیم (ایده‌ها)؟.....
۸۹	دامنه سوم: چگونه درباره حفاظت تصمیم می‌گیریم (اهداف)؟.....
۹۰	دامنه چهارم: چگونه به حفاظت ساختار می‌بخشیم (خط‌مشی‌ها).....
۹۲	دامنه پنجم: نحوه عملکرد ما (ظرفیت‌ها).....
۹۸	منابع.....
۱۰۵	تصمیم‌های نوین و چارچوب‌های حفاظتی.....
۱۰۵	تصمیم‌های نوین و چارچوب‌های حفاظتی.....
۱۰۸	مروری کوتاه بر مفهوم.....
۱۱۱	جغرافیای بوم‌سازگان‌های نوین.....
۱۱۴	چارچوب‌بندی بوم‌سازگان‌های نوین و روایت تغییر.....
۱۱۶	بوم‌سازگان‌های نوین و کاهش استانداردها.....
۱۱۹	همه چیز از دست نرفته است.....
۱۲۲	تنوع زیستی و زادگاه.....
۱۲۸	حفاظت از مراتع در حال تغییر.....
۱۳۰	فراتر از تخریب.....
۱۳۳	گسترش ابزارهای حفاظت.....
۱۳۷	محدودیت‌های تغییر.....
۱۴۰	تأمل در چارچوب‌بندی بوم‌سازگان‌های نوین.....
۱۴۱	منابع.....
۱۵۵	مناظر فرهنگی و بوم‌سازگان‌های نوین.....

فهرست مطالب ج

155	مناظر فرهنگی و بوم‌سازگان‌های نوین
156	آیا بوم‌سازگان‌های فرهنگی می‌توانند بوم‌سازگان‌های نوین باشند؟
158	تغییر فرهنگ‌ها و تغییر خطوط منبا
163	حالت‌های مطلوب و بوم‌سازگان‌های فرهنگی
165	خلنگ‌زار در انگلیس
175	آوارها در استونی
182	مناظر ساتویاما در ژاپن
186	درس‌هایی برای جاهای دیگر
187	منابع
197	تغییرات اقلیمی، حفاظت و تخصص
197	تغییرات اقلیمی، حفاظت و تخصص
201	حفاظت و تغییرات اقلیمی
204	برداشت‌های متخصصان در زمینه مدیریت بوم‌زیستی در یک اقلیم در حال تغییر
207	بررسی جهانی کارشناسان حفاظت
208	جغرافیا و تجربه
209	وضعیت فعلی
212	تغییر عملکرد مدیریت
215	مدیریت‌کردن چه ارزش‌هایی؟
218	مدیریت در حال حاضر و در آینده
222	اندیشه برای آینده
224	حکمروایی دانش و سازگاری
226	متعادل‌سازی فعالیت‌های احتیاطی و انعطاف‌پذیری
230	منابع
239	مفاهیم مورد‌مناقشه، فرهنگ‌های دانش و وجه تغییر
239	مفاهیم مورد‌مناقشه، فرهنگ‌های دانش و وجه تغییر
242	چارچوب‌بندی مشاجرات و دگرگونی بوم‌سازگان‌ها
244	آتش و دگرگونی
245	انسان، حریق بزرگ و تنوع زیستی

۲۴۷	بحران و فرصت؟
۲۴۹	آتش سوزی فاجعه بار و دانش مورد مناقشه در استرالیا
۲۵۹	چارچوب بندی آینده
۲۶۱	به کارگیری قدرت طبیعت برای مواجهه با چالش های اجتماعی
۲۶۳	مبانی، اصول و وعده ها
۲۷۰	امید به آینده یا خیال واهی تغییر؟
۲۸۱	منابع
۲۹۳	نتیجه گیری: اصلاح، بازآفرینی و بازسازی
۲۹۳	نتیجه گیری: اصلاح، بازآفرینی و بازسازی
۲۹۴	روایت نوین
۲۹۵	دانش، ظرفیت و ابزارهای تغییر
۲۹۹	فرهنگ حفاظت و حفاظت از فرهنگ
۳۰۰	فرضیه ها، اصول و زمینه ها
۳۰۲	اصلاح، بازآفرینی و شروع دوباره
۳۰۲	منابع
۳۰۵	واژه نامه
۳۰۹	واژه نامه فارسی به انگلیسی
۳۱۵	واژه نامه انگلیسی به فارسی
۳۱۹	نمایه

پیشگفتار مترجمان

یافته‌های علمی در کنار رویکردهای نوین اتخاذ شده در دنیا نشان می‌دهد که زمین وارد یک دوره زمین‌شناختی نوین و تحت سلطه انسان شده است. این دوره در ادبیات علمی دنیا تحت عنوان «آنتروپوسن» معرفی شده است. مترجمان در این کتاب به پیشنهاد اهل فن به جای واژه آنتروپوسن از معادل فارسی «عهد انسان‌ساخت» استفاده نموده‌اند. عهد انسان‌ساخت می‌تواند بخشی رسمی از مقیاس زمانی زمین‌شناسی باشد که زمین‌شناسی و شکلی جدید به خود گرفته است؛ اما از آنجاکه هنوز روی یک تاریخ رسمی توافق نشده است، بنابراین به طور رسمی انسان‌ها هنوز در دوره هولوسن هستند و این اصطلاح، یعنی «آنتروپوسن» یا «عهد انسان‌ساخت» به عنوان دوره تأثیر فعالیت‌های انسان‌ها در تغییر جهان طبیعی و روشی برای توصیف تغییراتی ایجاد شده کاربرد دارد. امروزه کاملاً مشهود است که تداوم تأثیر فعالیت‌های انسانی در حال گسترش تخریب‌گره زمین است و تغییر حکمروایی می‌تواند وضعیت را بهبود بخشد و این در حالی است که چالش‌های حکمروایی به عنوان موضوعی مهم در عهد انسان‌ساخت مطرح است. حکمروایی به صورت ساختاری هماهنگ برای حل چالش‌های متداول و به عنوان ابزاری برای دستیابی جامعه به نتایج مطلوب عمل می‌کند. حکمروایی علاوه بر در نظر گرفتن قوانین و خط‌مشی‌ها، نهادها، فرایندها و قدرت را نیز شامل می‌شود. در دوران انسان‌ساخت، انسان‌ها به دست‌کاری بیوسفر با شدت فزاینده در تمام مقیاس‌ها ادامه می‌دهند تا رشد جمعیت انسانی را حفظ کنند. این فعالیت‌های تخریبی باعث ایجاد بوم‌سازگان‌های نوین می‌شود و محرک‌های انسانی به بوم‌سازگان‌های نوین موجود اجازه می‌دهند تا ردپای جهانی خود را گسترش دهند. شناسایی بهتر بوم‌سازگان‌های نوین متأثر از فعالیت‌های انسانی به مدیران منابع، مقامات دولتی، دانشمندان، رهبران سیاسی و شهروندان کمک می‌کند تا مشکلات پیچیده مرتبط با مدیریت، بازسازی و کاهش ظرفیت زیستی را بهتر درک کنند.

با توجه به اهمیت و نقش حکمروایی در پایداری سرزمین و توسعه پایدار جوامع انسانی، این کتاب در پاسخ به نیازهای محیط‌زیستی و منابع طبیعی به این موضوع در عهد انسان ساخت نگارش شده است و زمینه تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری اصولی در بخش محیط‌زیستی و منابع طبیعی را در دوره گذار تشریح می‌کند و با ذکر نمونه‌ها، تجربیات را در اختیار خوانندگان و مخاطبان قرار می‌دهد. بنابراین با توجه به اینکه موضوع حکمروایی در عهد انسان ساخت و در زمینه منابع طبیعی و محیط‌زیست موضوعی جدید و چالش‌برانگیز در دنیا است، با ترجمه این کتاب، زمینه ورود به این بحث برای متخصصان، کارشناسان، دانشجویان و تصمیم‌گیرندگان و سیاست‌گذاران فراهم شده است تا در سراسر کره زمین، به حکمروایی در بوم‌سازگان نوین و محیط‌زیست با اتخاذ خط‌مشی‌های محیط‌زیستی توجه شود.

در این کتاب، حکمروایی در عهد انسان ساخت به سادگی و به طور قابل درکی تشریح شده است و بر چالش‌های حکمروایی و چارچوب آن در حال حاضر و آینده و آثار فعالیت‌های انسانی در بوم‌سازگان‌ها، مناظر طبیعی و خط‌مشی‌های محیط‌زیستی تمرکز شده است. دکتر کلمنت در این کتاب اعتقاد دارد که در این دوره محدود، تغییرات محیطی و انسانی، سرعت تخریب گونه‌ها را بیشتر کرده و باعث دگرگونی مناظر با ارزش شده است. به نظر ایشان این موضوع نه تنها در مورد علم، بلکه در مورد تصمیم‌گیری، مسئولیت‌پذیری، عدالت و ظرفیت انسانی برای مداخله، بحث‌هایی را به راه انداخته است. وی استدلال می‌کند که واقعیت اجتماعی و بوم‌شناختی عهد انسان ساخت، نیازمند حکمروایی و خط‌مشی مدرن برای مقابله با این چالش‌های جدید و دستیابی به اهداف محیط‌زیستی است. فرصتی واقعی برای توانمندساختن جامعه برای مقابله با بوم‌سازگان‌های دگرگون‌شده با تغییر حکمروایی وجود دارد؛ اما این امر بسیار دشوار است. این کتاب مورد استفاده پژوهشگران، مدیران، تصمیم‌گیرندگان و دانشجویان است که چگونگی مقابله با تغییرات نهادی و دگرگونی محیط‌زیست را بررسی کنند و بینشی در مورد چگونگی ترجمه مفاهیم حکمروایی به مسیرهای مولد پیش‌رو ارائه می‌دهد. همان‌طور که بیان شد، نیاز به آشنایی و همگام بودن با دنیا در بحث مدیریت محیط‌زیستی و موضوع‌های به‌روز دانشمندان از جمله حکمروایی در عهد انسان ساخت ضرورت ترجمه و تهیه این کتاب برای جامعه علمی و اجرایی کشور را نشان می‌دهد.

با تمام تلاش‌هایی که در ترجمه این کتاب انجام شده است، بدون شک این اثر بدون ایراد نیست؛ پس با کمال میل، پذیرای پیشنهادها و انتقادهای سازنده و گره‌گشای اساتید، کارشناسان و

پیشگفتار مترجمان ز

عزیزانی خواهیم بود که با شکیبایی در متن، نظر افکنده‌اند. بر خود لازم می‌دانیم از همه کسانی که در چاپ و نشر این کتاب سهم داشته‌اند، تشکر و قدردانی کنیم. همچنین وظیفه خود می‌دانیم از استادان و داوران گرانقدری که با صرف وقت و حوصله زیاد، زحمت مطالعه و بررسی متن ترجمه را پذیرفته‌اند و در بهبود کیفیت ترجمه این کتاب یاریگر ما بودند، خالصانه و متواضعانه تشکر نماییم. امید است این کتاب بتواند در مسیر حکمروایی بهتر انسانی مرتبط با بخش محیط زیستی و منابع طبیعی راهگشا باشد و مشکلات پیش روی این عرصه را بهتر تبیین کند.

www.ketab.ir